

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, împotriva sentinței Judecătoriei Soroca din 04 octombrie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2020, declarat de avocata Diana Sanduleac, în numele inculpatului

Bostan Alexandru XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 19.07.2019 – 04.10.2019,
instanța de apel: 31.10.2019 – 22.01.2020,
instanța de recurs: 18.05.2020 – 01.07.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Soroca din 04 octombrie 2019, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Bostan Alexandru a fost condamnat în baza art. 188 alin. (2) lit. b), c), e), f) Cod penal la 4 ani și 5 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 04.10.2019, cu includerea perioadei arestării preventive de la 19.06.23019 până la 21.06.2019.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Rogojin S., însă în privința lui hotărârile judecătorești nu se contestă.

De la Bostan A. și Rogojin S. s-a încasat, în mod solidar, prejudiciul material în beneficiul lui Răilean A. în mărime de 906,1 lei și în beneficiul lui Maxian A. în sumă de 450 lei.

De la Bostan A. s-a încasat în beneficiul lui Răilean A. prejudiciul moral în mărime de 5000 lei și în beneficiul lui Maxian A. - 10.000 lei, iar de la Rogojin S. – 15.000 lei în beneficiul lui Răilean A. și 10.000 lei - în beneficiul lui Maxian A.

2. Instanța de fond a constatat că la 19 iunie 2019, aproximativ orele 02.00 – 03.00, inculpatul Bostan A., dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor

sale, prevăzând urmările lor și admițând în mod conștient survenirea acestor urmări, de comun acord cu Rogojin S., intenționat, aflându-se în preajma fostului magazin „Bucuria” din str. XXXXX, XXXXX, având drept scop comiterea atacului asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, s-au mascat, acoperindu-și fața cu maiourile și intenționat l-au agresat fizic pe Răilean A., care se afla împreună cu Maxian A., aplicând violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei. Astfel, Rogojin S. i-a aplicat o lovitură cu sticla de la bere în regiunea capului lui Răilean A., cauzându-i, conform raportului de expertiză judiciară nr. 201929D0097 din 20.06.2019, plagă contuză a capului în regiunea occipitală prelucrată chirurgical, care s-a produs prin mecanism de lovire cu un obiect contondent, posibil în circumstanțele descrise, poate în data de 19.06.2019, condiționează o dereglare de sănătate de scurtă durată și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare corporală ușoară, apoi au sustras în mod deschis de la Maxian A. geanta din piele artificială de culoare albă cu prețul de 450 lei și telefonul mobil „Samsung Galaxy J5” cu prețul de 7800 lei, cauzându-i părții vătămate o daună materială considerabilă, în sumă totală de 8250 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele și vina, solicitând ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Dat fiind că aceste probe dovedesc integral vinovăția inculpatului, acțiunile lui au fost încadrate pe art. 188 alin. (2) lit. b), c), e), f) Cod penal, ca tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei agresate, săvârșită de două persoane mascate, cu aplicarea altor obiecte folosite în calitate de armă, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, care se pedepsește cu închisoare de la 8 la 10 ani, a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă prin aplicarea pedepsei închisorii și, luând în considerare prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, potrivit cărui inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, precum și a art. 70 alin. (3¹) Cod penal, conform cărui, la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiunea la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime.

Totodată, instanța a statuat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal ține de discreția instanței și, fiind stabilit că inculpatul nu a acordat ajutorul convenit victimei, nu a recuperat paguba pricinuită, pe parcursul examinării cauzei manifestând un comportament indiferent față de victime, pedeapsa cu închisoarea este proporțională faptelor comise de el.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie aplicată o pedeapsă cu închisoare pe un termen de 4 ani, cu suspendarea condiționată a executării ei, în temeiul art. 90 Cod penal.

Apelantul a invocat că a recunoscut vinovăția și s-a căit sincer, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii și a colaborat cu organul de urmărire penală, este pentru prima dată în conflict cu legea, a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, și-a cerut scuze de la părțile vătămate, a realizat pe deplin caracterul negativ al acțiunilor săvârșite și se caracterizează satisfăcător.

Mai mult, instanța de fond a redus termenul pedepsei la 4 ani și 5 luni, potrivit art. 70 alin. (3¹) Cod penal, însă nu a aplicat și prevederile art. 90 Cod penal, corectarea lui fiind posibilă în libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Este de acord cu prejudiciul material încasat în beneficiul lui Răilean A., iar mărimea prejudiciului material solicitat de Maxian A. nu a fost probat, fiind exagerat și cuantumul prejudiciului moral încasat în beneficiul ambelor părți vătămate.

4. Potrivit Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2020, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a indicat că art. 61 Cod penal prescrie că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și din partea altor persoane.

Astfel, la stabilirea pedepsei inculpatului, instanța de fond a ținut cont de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, a recunoscut vina prin conștientizarea pericolului faptei comise și s-a căit sincer, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, ca circumstanță atenuantă a fost stabilită căința sinceră, cea agravantă - săvârșirea infracțiunii prin participatie, instanța de fond justificat ajungând la concluzia că corectarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu izolarea lui de societate, pedeapsa reală cu închisoare fiind corectă, legală, întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Pe lângă aceasta, instanța de fond corect a aplicat în privința inculpatului prevederile art. 70 alin. (3¹) Cod penal, conform căror, la aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximul pedepsei se reduce cu o treime.

Totodată, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal ține de discreția instanței, iar temeiuri pentru suspendarea condiționată a executării pedepsei nu au fost stabilite, iar pentru faptul că inculpatul și-a recunoscut vina și a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, a beneficiat deja de reducerea pedepsei.

Deci, în privința inculpatului nu este posibilă aplicarea pedepsei mai blânde, reeducarea lui fiind posibilă doar cu izolare de societate, hotărârea primei instanțe fiind corectă și întemeiată, urmând a fi menținută, iar apelul fiind declarativ și neîntemeiat urmează a fi respins.

Sunt irelevante și afirmațiile apărării privind acțiunea civilă, ori, aceste sume constituie valoarea prejudiciului cauzat părților vătămate recunoscute prin cererea de examinare a cauzei în procedură specială, soluția instanței de fond fiind întemeiată și în această latură.

5. Avocata Diana Sanduleac a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită inculpatului o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea art. 90 Cod penal și *excluderea din sentință a mențiunii cu privire la acțiunea civilă*.

Recurenta a invocat că inculpatul a recunoscut vina pe deplin, a cerut examinarea cauzei în procedura prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, se caracterizează pozitiv, a reparat total prejudiciul cauzat părților vătămate, împrejurări în care este posibilă corectarea lui fără priver de libertate, scopul pedepsei penale urmând a fi atins prin aplicarea în privința acestuia a unei pedepse cu închisoarea, cu suspendarea condiționată a executării ei.

În același timp, la aplicarea pedepsei urmează să se țină cont și de rolul inculpatului în comiterea infracțiunii, precum și comportamentul acestuia după comiterea faptei, fiind stabilit că nu a aplicat violență asupra părților vătămate și după comiterea faptei a avut un comportament corect, și-a cerut scuze de la părțile vătămate și a reparat total prejudiciul cauzat.

Ori, aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal oferă posibilitate inculpatului de a demonstra în temeiul anumitor condiții stabilite că se poate corecta fără priver de libertate.

Pe lângă aceasta, dovada achitării totale a prejudiciului material și moral cauzat părții vătămate Răilean A., care s-a obligat să transmită și părții vătămate Maxian A. suma solicitată, se confirmă prin recipisa prezentată.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 CPP.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul avocatei, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Circumstanțele enunțate denotă că recursul nu întrunește condițiile de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al apărării cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica și să se expună, apoi, asupra unor temeiuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

Prin urmare, odată ce nu îndeplinește cerințele legale de conținut, recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 2., 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 7, 61, 75, 70 alin. (3¹) Cod penal, 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. La aplicarea pedepsei persoanelor care au atins vârsta de 18 ani, dar nu au atins vârsta de 21 de ani, care au săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 până la 21 de ani, maximum pedepsei se reduce cu o treime. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanțele de fond și de apel just au concluzionat că în cazul în care inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, care se pedepsește în exclusivitate cu închisoare de 8 la 10 ani, chiar și în prezența circumstanțelor invocate de avocată (*pct. 5. din decizie*), suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii în baza art. 90 Cod penal, ar reprezenta o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității

sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Ori, soluția instanțelor de fond și de apel este conformă și jurisprudenței naționale, potrivit căreia, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave (*pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 2., 4. din decizie*).

Totodată, instanțele just au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind mărimea compensației pentru prejudiciul material și moral cauzat părților vătămate, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, corect ținând cont de prevederile art. 219 alin. (4), 220 alin. (3), 387 alin. (1) Cod de procedură penală, art. 1423 Cod civil, conform căror odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge. La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, etc. Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil. ***Mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată*** în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. ***Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată***, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, se observă că recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele și probele cauzei, în latura pedepsei aplicate inculpatului.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată

în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea doar acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul vizat au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentă, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul de pe rol urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocata Diana Sanduleac, împotriva sentinței Judecătoriei Soroca din 04 octombrie 2019 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 22 ianuarie 2020, în privința inculpatului Bostan Alexandru XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 31 iulie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun